

РІШЕННЯ № 105

Про затвердження роз'яснення щодо можливості передачі адвокатського бюро в управління іншій особі

«15» жовтня 2020 року

м. Київ

Рада адвокатів України, керуючись статтями 55, 57 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Положенням про Раду адвокатів України, Регламентом Ради адвокатів України, **вирішила:**

1. Затвердити роз'яснення про можливість передачі адвокатського бюро в управління іншій особі (додається).
2. Секретарю Ради адвокатів України про прийняте рішення повідомити заявника, а також на офіційному веб-сайті Національної асоціації адвокатів України.

Голова Ради адвокатів України /підпис/ Л.П. Ізовітова

Секретар Ради адвокатів України /підпис/ І.В. Колесников

Про можливість передачі адвокатського бюро в управління іншій особі

Рада адвокатів України, розглянувши лист в.о. керівника Департаменту з питань дотримання законодавства про конфлікт інтересів та обмежень щодо запобігання корупції НАЗК Шульги О.Г. № 32-02/28633/20 від 30 червня 2020 року про надання роз'яснення щодо можливості передачі адвокатського бюро в управління іншій особі, та щодо способу такої передачі роз'яснює про наступне.

Згідно з частиною 1 статті 36 Закону України «Про запобігання корупції» особи, зазначені у пункті 1, підпункті «а» пункту 2 частини 1 статті 3 цього Закону, зобов'язані протягом 30 днів після призначення (обрання) на посаду передати в управління іншій особі належні їм підприємства та корпоративні права у порядку, встановленому законом.

Ініційоване у зверненні питання має два аспекти: (1) здійснення адвокатської діяльності адвокатом, який створив адвокатське бюро; та (2) інші питання, які виникають у такої особи у зв'язку з правом власності на корпоративні права адвокатського бюро (право власності на адвокатське бюро), кожен з яких потребує окремого правового вирішення.

Складова здійснення адвокатської діяльності врегульована Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (далі - Закон).

Статтею 4 Закону встановлено, що адвокат може здійснювати адвокатську діяльність індивідуально або в організаційно-правових формах адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання (організаційні форми адвокатської діяльності).

Відповідно до статті 14 Закону адвокатське бюро є юридичною особою, створеною одним адвокатом, і діє на підставі статуту. Найменування адвокатського бюро повинно включати прізвище адвоката, який його створив. Адвокатське бюро має самостійний баланс, може відкривати рахунки у банках, мати печатку, штампи і бланки із своїм найменуванням.

Пунктом 1 частини 1 статті 7 Закону встановлено, що несумісною з діяльністю адвоката є робота на посадах осіб, зазначених у пункті 1 частини першої статті 3 Закону України «Про запобігання корупції».

У разі виникнення обставин несумісності, встановлених частиною першою цієї статті, адвокат у триденний строк з дня виникнення таких обставин подає до ради адвокатів регіону за адресою свого робочого місця заяву про зупинення адвокатської діяльності.

Складова ж права власності особи на корпоративні права адвокатського бюро (права власності на адвокатське бюро) врегульована Конституцією України та Законом України «Про запобігання корупції» та іншими нормативними актами.

Конституція України статтею 41 закріплює право кожного громадянина володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю. Ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності. Право приватної власності є непорушним.

Передача особами, зазначеними у пункті 1, підпункті «а» пункту 2 частини 1 статті 3 Закону України «Про запобігання корупції» в управління іншій особі належних їм підприємств та корпоративних прав врегульована статтею 36 цього закону.

Згідно зі статтею 1029 Цивільного кодексу України (надалі – ЦКУ) за договором управління майном одна сторона (установник управління) передає другій стороні (управителеві) на певний строк майно в управління, а друга сторона зобов'язується за плату здійснювати від свого імені управління цим майном в інтересах установника управління або вказаної ним особи (вигодонабувача). Предметом договору управління майном можуть бути підприємство як єдиний майновий комплекс, нерухома річ, цінні папери, майнові права та інше майно (ст. 1030 ЦКУ).

ЦКУ встановлено, що управитель, якщо це визначено договором про управління майном, є довірчим власником цього майна, яким він володіє, користується і розпоряджається відповідно до закону та договору управління майном. Договір про управління майном не тягне за собою переходу права власності до управителя на майно, передане в управління.

Частина 3 статті 4 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» чітко визначила, що адвокат може здійснювати адвокатську діяльність індивідуально або в організаційно-правових формах адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання (організаційні форми адвокатської діяльності). Відповідно до статті 14 Закону адвокатське бюро є юридичною особою, створеною одним адвокатом, і діє на підставі статуту.

Отже, законодавством про адвокатуру не передбачено можливості управителя (навіть якщо він має статус адвоката) здійснювати адвокатську діяльність в організаційній формі адвокатського бюро, якщо він не є адвокатом, який створив таке бюро. Такий управитель має право лише здійснювати ефективне управління корпоративними правами адвокатського бюро (адвокатським бюро) з точки зору захисту права власності (майнового інтересу) особи, яка створила адвокатське бюро.
